

Warszawa, 26 lutego 2021 r.

**Szanowny Pan
Jan Sarnowski
Podsekretarz Stanu,
Ministerstwo Finansów**

Szanowny Panie Ministrze,

W ramach publicznych konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (numer z wykazu: UD159, dalej zwany: „Projekt ustawy”), pragniemy zgłosić następujące uwagi i komentarze, które odnoszą się do kilku kwestii zawartych w Projekcie. Naszym zdaniem, w oparciu o wstępną analizę proponowanych przepisów, istnieją pewne kwestie, które pozostają niejasne lub nie są uregulowane w Projekcie ustawy. W celu nadania szczegółowego kierunku procesowi przygotowania podatników do wdrożenia nowych regulacji, naszym zdaniem, powinny one zostać wyjaśnione na kolejnych etapach prac legislacyjnych mających na celu ustanowienie modelu ustrukturyzowanego fakturowania w Polsce.

Na wstępie, jako uwaga ogólna, chcielibyśmy wyrazić uznanie w związku z zamiarem wdrożenia przez polskiego ustawodawcę krajowego systemu e-fakturowania. Znamy szereg przypadków, w których wdrażanie mechanizmów ciągłych kontroli transakcji (CTC, ang. *continuous transaction controls*) w tym systemów ustrukturyzowanego e-fakturowania, które pomogły innym jurysdykcjom podatkowym w zwalczaniu oszustw podatkowych i umożliwiły rozwiązanie szeregu kwestii związanych z nieprawidłowościami podatkowymi.

Dostrzegamy również dążenie administracji podatkowej do szybszego wykrywania oszustw związanych z VAT za pomocą narzędzi technologicznych. Niemniej jednak, naszym zdaniem, kluczowe znaczenie ma fakt, że wszelkie środki mające na celu ograniczenie oszustw związanych z VAT powinna cechować spójność pod względem zakresu i standardów w różnych jurysdykcjach podatkowych i powinny być opracowane w taki sposób, aby działały w harmonii z istniejącym otoczeniem gospodarczym, powodując jednocześnie minimalne zakłócenia działalności gospodarczej, przy jednoczesnym osiągnięciu swoich celów. W związku z powyższym, doceniamy podejście polskiego ustawodawcy do wdrożenia systemu ustrukturyzowanych faktur elektronicznych poprzez wprowadzenie tego rozwiązania etapowo, zaczynając od istotnej długości okresu przejściowego, podczas którego ww. rozwiązanie będzie fakultatywne.

Dostosowanie na poziomie UE

Jako punkt wyjścia chcielibyśmy również zwrócić uwagę na ważną kwestię dla przedsiębiorstw, jaką jest obecna tendencja do wdrażania szeregu różnych rodzajów systemów e-fakturowania i systemów raportowania w czasie rzeczywistym w całej UE (i na całym świecie), przy ograniczonej harmonizacji lub też jej braku. Takie rozdrobnienie technologiczne jednolitego rynku UE stanowi barierę dla przedsiębiorstw, które chcą prowadzić działalność transgraniczną, niezależnie od ich wielkości. Prowadzi to do ponoszenia przez przedsiębiorstwa kosztów (w szczególnie odczuwalny sposób przez sektor MŚP), a także prowadzi do powstania barier wejścia na nowe rynki, które to czynniki łącznie – szkodzą finalnie interesom konsumentów.

Jesteśmy głęboko przekonani, że spójność podejścia ma fundamentalne znaczenie dla wszystkich przedsiębiorstw, w szczególności polskich, które chcą również prowadzić działalność poza granicami Polski. W związku z tym wydaje się, że istotną kwestią dla polskiego rządu będzie to, w jaki sposób propozycje dotyczące polskiego systemu ustrukturyzowanego e-fakturowania będą wpisywały się w rozwiązania, które zostały już wdrożone w innych krajach UE, jak również kształtowały te, które mogą pojawić się w UE i poza nią w przyszłości.

Takie dostosowanie pozwoli uniknąć dublowania się kosztów ponoszonych przez polskich podatników, którzy będą musieli budować systemy informatyczne, aby spełnić wymogi zarówno polskiego systemu, jak i systemów obowiązujących w innych jurysdykcjach podatkowych. W związku z tym, najkorzystniejszym rozwiązaniem byłoby, gdyby rząd polski ustalił harmonogram, który umożliwiłby skuteczną integrację propozycji różnych krajów przed wdrożeniem systemu faktur ustrukturyzowanych w Polsce.

Ufamy, że w odpowiednim czasie pojawią się dalsze możliwości współpracy z Ministerstwem Finansów nad projektem przepisów dotyczących faktur ustrukturyzowanych, także w kontekście wymogów i specyfikacji technicznych wdrażanego systemu.

Uwagi ogólne dotyczące zakresu stosowania projektowanych przepisów

- **Transakcje B2B (business-to-business) i B2C (business-to-consumer) w nowym modelu**

Jak rozumiemy, Projekt ustawy dotyczy zarówno transakcji B2B i B2C. Powinno to zostać wyraźnie wskazane w Projekcie ustawy, podobnie jak kwestia dostępu do Krajowego Systemu e-Faktur (dalej: „KSeF” lub „Platforma”), metod logowania do KSeF oraz dostępu do wystawionych oraz otrzymanych faktur, zarówno przez podatników, jak i inne osoby. Ponadto, wyjaśnienia wymaga kwestia, czy obie metody dostępu do KSeF (do których odnosimy się w punktach IV-VI) są dostępne zarówno dla przedsiębiorców (transakcje B2B), jak i dla osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej (transakcje B2C).

Dodatkowo, naszym zdaniem, powinno zostać doprecyzowane, czy regulacje zawarte w Projekcie ustawy będą miały wpływ na obecnie obowiązujące przepisy dotyczące braku obowiązku wystawiania faktur w transakcjach B2C, w przypadkach, w których faktury muszą być wystawiane wyłącznie na żądanie klienta. W tym ostatnim przypadku, istotne jest, aby podatnik miał możliwość wystawienia faktury, niezależnie od żądania klienta, zarówno w okresie, kiedy stosowanie strukturyzowanego e-fakturowania będzie fakultatywne, jak i wtedy, kiedy stanie się ono już obowiązkowe.

- **Podmioty polskie / rezydenci oraz podmioty zagraniczne / nierezydenci w nowym modelu**

Zakres nowych regulacji powinien precyzować czy Projekt ustawy dotyczy zarówno transakcji dokonywanych przez / na rzecz podmiotów polskich / rezydentów, jak i podmiotów zagranicznych / nierezydentów. W takim przypadku, odnośnie transakcji z nierezydentami, rekomendowane byłoby doprecyzowanie zakresu podmiotowego stosowania nowych przepisów.

Dodatkowo, w naszej opinii powinno zostać doprecyzowane czy – w przypadku podmiotów zagranicznych – na obowiązek wystawiania faktur ustrukturyzowanych (dalej: „e-faktury”, „faktury ustrukturyzowane”) w jakikolwiek sposób wpływa fakt posiadania przez nie stałego miejsca prowadzenia działalności w Polsce, czy też ich rejestracji dla potrzeb VAT w Polsce.

- **Transakcje transgraniczne i krajowe w nowym modelu**

Zakres przedmiotowy Projektu ustawy powinien również precyzować, czy nowe regulacje dotyczą zarówno dostaw transgranicznych, jak i krajowych. Wprawdzie w projektowanej ustawie nie ma przepisów, które ograniczałyby zakres stosowania e-fakturowania, jednak mając na uwadze odmienną praktykę w tym zakresie w krajach, które już wdrożyły ustrukturyzowane e-fakturowanie, wskazane byłoby wyraźne odniesienie się do tej kwestii, biorąc pod uwagę fakt, że po stronie obiorców faktur, szczególnie zagranicznych, mogą wystąpić trudności z dostępem do faktur.

- **Transakcje opodatkowane oraz niepodlegające opodatkowaniu VAT, a obowiązek stosowania nowego modelu**

Jak rozumiemy, planowane regulacje nie odnoszą się także do transakcji niepodlegających opodatkowaniu VAT. Transakcje te nie zostały objęte Projektem ustawy, tak jak zgodnie z zasadami generalnymi nie są objęte przepisami regulującymi funkcjonowanie systemu VAT.

- **Progi dotyczące wartości sprzedaży i wielkość podatników, a obowiązek stosowania nowego modelu**

Rozumiemy, że projektowane przepisy nie przewidują żadnych szczególnych zasad uzależnionych od wielkości przedsiębiorstwa podatnika, osiągniętych przez niego obrotów, czy też wartości sprzedaży. Tym samym, w momencie wprowadzenia obowiązku stosowania systemu elektronicznych faktur ustrukturyzowanych wszyscy podatnicy (bez względu na ww. kryteria) będą objęci nowymi obowiązkami. Doceniamy podejście Ministerstwa Finansów w tym zakresie i wspieramy jego zachowanie w przeciągu całego okresu wdrażania nowych regulacji. Powyższe jest, w naszej opinii, szczególnie istotne z uwagi na to, że wprowadzenie jakichkolwiek odstępstw od powszechności modelu może być istotnym czynnikiem komplikującym wdrażanie systemu fakturowania ustrukturyzowanego.

Poniżej przedstawiamy podsumowanie szczegółowych uwag dotyczących poszczególnych istotnych zagadnień:

I. Brak przepisów wskazujących długość „etapu fakultatywnego” korzystania z faktur ustrukturyzowanych oraz określających moment, kiedy ostateczny model ustrukturyzowanego fakturowania stanie się obowiązkowy

Zgodnie z Projektem ustawy, nowe przepisy wprowadzające faktury ustrukturyzowane wejdą w życie z dniem 1 października 2021 r., jednakże na ten moment stosowanie tych przepisów będzie dobrowolne. Zgodnie z informacjami podanymi na stronie Ministerstwa Finansów¹, będzie to rozwiązanie tymczasowe, tzn. korzystanie z e-faktur ma pozostać opcjonalne do początku 2023 r., kiedy to e-faktury staną się obowiązkowe (bez żadnych ograniczeń). Wtedy zastąpią inne systemy fakturowania w Polsce (faktury papierowe, niestandardowe / komercyjne metody fakturowania elektronicznego, wymianę plików pdf, itp.). Niemniej, Projekt ustawy nie wspomina wprost o czasie trwania „etapu fakultatywnego”. W rezultacie, podatnicy zamierzający wdrożyć fakturowanie ustrukturyzowane na późniejszym etapie nie otrzymali informacji o ostatecznym terminie, na który powinni być przygotowani.

W kontekście dostosowania się podatników do nowych regulacji, Projekt ustawy nie precyzuje również, czy planowany (docelowy) model obowiązkowego stosowania e-faktur będzie miał taki sam kształt jak model wstępny, przewidziany dla okresu kiedy stosowanie faktur ustrukturyzowanych będzie opcjonalne. Jest to szczególnie istotne w przypadku szczegółów technicznych i wymaga doprecyzowania już w momencie wprowadzania „etapu fakultatywnego”. Pewność procesów wdrożeniowych (zwłaszcza z technicznego punktu widzenia) ma zasadnicze znaczenie, aby zagwarantować, że podatnicy nie będą zmuszeni do wdrażania zmian dwukrotnie w celu uwzględnienia różnych specyfikacji technicznych. W związku z tym, Ministerstwo Finansów powinno doprecyzować planowane regulacje.

Ponadto, ponieważ stosowanie faktur ustrukturyzowanych może stanowić wyzwanie techniczne dla podatników, zwłaszcza biorąc pod uwagę ograniczenia wywołane przez epidemię COVID-19, a także niedawne, szeroko zakrojone procesy wdrożeniowe związane z raportowaniem JPK_V7M, Ministerstwo Finansów powinno udostępnić z dużym wyprzedzeniem wszystkie szczegóły techniczne dotyczące korzystania z e-faktur, jak również stabilne środowisko testowe. Naszym zdaniem, biorąc pod uwagę planowane wdrożenie dobrowolnego stosowania faktur ustrukturyzowanych od października 2021 r., wszystkie szczegóły techniczne i środowisko testowe powinny zostać udostępnione ze znaczącym wyprzedzeniem, tj. na tyle wcześniej, aby umożliwić podatnikom przeprowadzenie pełnego procesu przygotowawczego. Proces taki zajmuje zazwyczaj 12 – 18 miesięcy. Udostępnione dane powinny obejmować, ale nie ograniczać się do: (i) ostatecznej schemy XSD, (ii) szczegółowej dokumentacji bramki serwera lub wejścia/wyjścia API oraz (iii) szczegółowych instrukcji / objaśnień zasad wypełniania każdego konkretnego pola e-faktury.

Przy założeniu, że (i) system ustrukturyzowanego fakturowania stanie się obowiązkowy od początku 2023 r. oraz (ii) w ostatecznym modelu ustrukturyzowanego fakturowania nastąpiłyby jakiegokolwiek zmiany względem „etapu fakultatywnego”, Ministerstwo Finansów powinno udostępnić podatnikom odpowiednie przepisy i związane z nimi zmienione szczegóły

¹ <https://www.gov.pl/web/finanse/e-faktura-w-konsultacjach-publicznych>

techniczne (o których wspomniano powyżej), a także wytyczne legislacyjne, 12 do 18 miesięcy przed wejściem w życie modelu obowiązkowego. Taki okres na wdrożenie pozwoliłby zarówno Ministerstwu Finansów, jak i stronie biznesowej na pełne przygotowanie się do nowych obowiązków.

Ponadto, opublikowanie odpowiedniej dokumentacji i wytycznych w języku polskim, ale także co najmniej w języku angielskim, byłoby bardzo pożądane przez stronę biznesową, w szczególności zarówno przez podmioty zagraniczne działające w Polsce, ale także przez krajowych podatników VAT działających w globalnym środowisku IT, realizujących procesy wdrożeniowe z globalnymi zespołami IT.

II. Nieprecyzyjny moment wystawienia faktury ustrukturyzowanej

Projekt ustawy wprowadza nowy artykuł 106na² do obecnej ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: "**ustawa o VAT**"). Zgodnie z tym przepisem, e-faktura uznana jest za wystawioną i otrzymaną w dniu przydzielenia przez Krajowy System e-Faktur numeru identyfikującego tę fakturę. Jednocześnie, Projekt ustawy zawiera przepis³ stwierdzający, że mogą wystąpić pewne opóźnienia w przypisaniu przez KSeF numeru identyfikującego fakturę. Mogą one wystąpić z winy podatnika (tj. odrzucenie faktury ustrukturyzowanej z powodu błędu w formacie faktury niezgodnym ze schemą) lub z winy Ministerstwa Finansów (tj. czasowa niedostępność KSeF).

Rozbieżność czasowa między wystawieniem e-faktury przez podatnika, a uznaniem jej za wystawioną przez KSeF może spowodować niespójności w dacie rozpoznania obowiązku podatkowego. Może to prowadzić do ujmowania faktur w niewłaściwym okresie rozliczeniowym, przy użyciu nieprawidłowych kursów wymiany walut w przypadku kwot wyrażonych w walucie obcej lub może powodować niespójności danych, które powinny zostać zaraportowane w pliku JPK_V7M.

W związku z powyższym, przepisy powinny wyraźnie wskazywać datę dowodu sprzedaży (w rozumieniu definicji pól w pliku JPK_V7M, tj. datę wystawienia faktury). Niezależnie od momentu zatwierdzenia dokumentu przez KSeF, za datę wystawienia faktury powinna być przyjmowana data wystawienia faktury w systemie ERP lub systemie finansowo-księgowym podatnika. Jednocześnie, powinno zostać uwzględnione, iż faktury ustrukturyzowane przesłane na Platformę przed akceptacją nie będą uważane za wystawione, gdyż faktury strukturyzowane wysłane na Platformę przed ich akceptacją nie powinny być uznawane za wystawione i wprowadzone do obrotu na podstawie projektowanego art. 106na ust. 2.

Naszym zdaniem, po wystawieniu e-faktury, jakakolwiek inna data niż wskazana przez podatnika na podstawie danych systemowych nie powinna być brana pod uwagę jako data dowodu sprzedaży / data wystawienia faktury. Inne podejście może skutkować obowiązkiem zmiany danych wskazanych na takiej fakturze przed jej ponownym przetworzeniem (np. konieczność dostosowania danych zależnych od daty wystawienia faktury, w tym daty obowiązku podatkowego, kursu wymiany walut, kwoty faktury, jak również potencjalnej zmiany okresu rozliczenia dla potrzeb VAT).

Ponadto, w odniesieniu do czasowych niedostępności KSeF, sugerujemy wprowadzenie przez Ministerstwo Finansów nadzwyczajnej procedury w zakresie wystawiania faktur przez

² Art. 1 pkt 8 Projektu ustawy dodający art. 106na pkt 2 do ustawy o VAT;

³ Art. 106nc, który ma zostać dodany do ustawy o VAT;

podatników w takich nieprzewidzianych sytuacjach. Pozwoliłoby to na uniknięcie trudności/opóźnień w procesie fakturowania, co byłoby szczególnie istotne dla podatników z dużym wolumenem faktur wystawianych, w tym wystawianych w sposób zautomatyzowany.

Podsumowując, niezwykle istotne jest, aby rozwiązanie techniczne wspierające stronę publiczną we wdrażaniu systemu e-faktur ustrukturyzowanych zapewniało stabilny i toczący się w czasie rzeczywistym proces akceptacji faktur, w którym nie występowałyby znaczące różnice czasowe pomiędzy wysyłaniem e-faktur do KSeF i ich akceptowaniem przez Platformę, w szczególności takie które prowadziłyby do powstania rozbieżności między datami mającymi wpływ na rozliczenia VAT.

III. Ograniczony dostęp do KSeF

W obecnym brzmieniu przepisy Projektu ustawy⁴ przewidują, że podatnik powinien złożyć zawiadomienie do naczelnika urzędu skarbowego o podmiotach / osobach uprawnionych do dostępu do KSeF w jego imieniu.

Naszym zdaniem taki wymóg ogranicza i zasadniczo formalizuje dostęp do systemu, co może zaburzać płynność i efektywność procesów związanych z fakturami sprzedażowymi oraz zakupowymi u podatników. Powyższe będzie miało zastosowanie szczególnie dla dużych jednostek, w tym centrów usług wspólnych (SSC/BPO) o dużej rotacji pracowników i długiej ścieżce użytkownika wymaganych zgód lub podpisów w celu dodania dodatkowych dostępu do KSeF.

Ponadto, Projekt ustawy⁵ przewiduje wymóg uwierzytelniania e-faktury (przy ich wysyłce do KSeF) za pomocą podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego. W tym przypadku sugerujemy rozszerzenie listy sposobów uwierzytelniania, tak aby uwzględniały one także inne, bardziej dostępne metody. Może to obejmować podpisy elektroniczne / zaufaną platformę internetową dla obcokrajowców (niewymagającą ich numeru PESEL) lub dla osób (zespołów księgowych) zatrudnionych w dynamicznie zmieniających się środowiskach finansowych i księgowych odpowiedzialnych za polskie procesy związane z fakturami sprzedażowymi oraz zakupowymi (AP/AR), które mogą być zlecane/outsourcing'owane globalnie.

Metoda autoryzacji użytkownika lub zespołów powinna umożliwiać zbiorowe uwierzytelnianie ustrukturyzowanych e-faktur, ale z drugiej strony powinna opierać się również na alternatywnych sposobach logowania do KSeF. Dodatkowo, sugerujemy żeby przepisy i specyfikacja techniczna nie wymagały urządzeń fizycznych, takich jak tokeny czy klucze USB. Zamiast tego proponowane rozwiązanie powinno być w 100% oparte na rozwiązaniu chmurowym (ang. *cloud based solution*). Co więcej, mając na uwadze, że w niektórych przypadkach proces fakturowania odbywa się bez (lub z minimalnym) uczestnictwem człowieka, konieczne jest, aby Platforma i proces autoryzacji nie nakładały żadnych ograniczeń, które mogłyby utrudniać korzystanie z bezpiecznych, ale w pełni zautomatyzowanych rozwiązań umożliwiających otrzymywanie i wystawianie faktur, a także wysyłanie odpowiednich powiadomień do kupujących

⁴ Art. 106na pkt 4, który ma zostać dodany do ustawy o VAT „Przed rozpoczęciem wystawiania faktur ustrukturyzowanych, podatnik składa zawiadomienie do naczelnika urzędu skarbowego o podmiotach uprawnionych do dostępu do Krajowego Systemu e-Faktur w celu wystawiania faktur ustrukturyzowanych”;

Art. 106na pkt 8, który ma zostać dodany do ustawy o VAT „Podatnik składa do naczelnika urzędu skarbowego zawiadomienie o podmiotach uprawnionych do dostępu do Krajowego Systemu e-Faktur w celu dostępu do faktur ustrukturyzowanych”;

⁵ Art. 106nb pkt 3, który ma zostać dodany do ustawy o VAT „Korzystanie z oprogramowania interfejsowego (...), przez podatnika lub podmiot uprawniony do dostępu do Krajowego Systemu e-Faktur w celu wystawiania faktur ustrukturyzowanych lub dostępu do nich, wymaga uwierzytelnienia kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem zaufanym oraz weryfikacji posiadanych przez nich uprawnień”;

o wystawianych fakturach (w przypadku gdyby obowiązek ten finalnie spoczywał na dostawcy).

IV. *Dostęp do faktur ustrukturyzowanych przez klientów (zarówno transakcje B2B i B2C)*

Zgodnie z Projektem ustawy, podatnik wystawia/otrzymuje e-faktury za pośrednictwem oprogramowania interfejsowego. Proponujemy wyjaśnienie, że w celu obsługi procesów fakturowania między stronami transakcji, będzie wykorzystywany tylko KSeF. W rezultacie klienci otrzymywać będą faktury bezpośrednio od organów podatkowych za pośrednictwem API, nie będzie natomiast stosowane rozwiązanie, w którym otrzymywaliby oni faktury bezpośrednio od dostawcy.

V. *Dostęp do faktur ustrukturyzowanych przez klientów na podstawie danych identyfikacyjnych faktury (transakcje B2C lub B2B)*

Zgodnie z Projektem ustawy, dostęp do e-faktur ustrukturyzowanych możliwy będzie również poprzez wprowadzenie szczegółowych informacji identyfikujących tę fakturę i określonych elementów tej faktury⁶.

Jak wspomniano w uzasadnieniu do Projektu ustawy, projektowane przepisy zapewniają anonimowy dostęp do pojedynczej e-faktury. Będzie to możliwe z poziomu platformy elektronicznej przygotowanej do tego celu, bez konieczności uwierzytelniania w systemie, poprzez dostarczenie zestawu unikalnych elementów identyfikujących tę fakturę oraz innych określonych elementów tej faktury. Zgodnie z uzasadnieniem wprowadzone rozwiązanie umożliwi dostęp do faktur ustrukturyzowanych zarówno dla podatnika, jak i jego klientów (nabywców) - pod warunkiem, że podatnik zdecyduje się przekazać temu podmiotowi unikatowy zestaw danych identyfikujących e-fakturę oraz, że konsument wcześniej wyraził zgodę na otrzymywanie faktur ustrukturyzowanych.

Bieżący Projekt ustawy nie wyjaśnia, jakiego rodzaju dane są uważane za „*dane identyfikujące ustrukturyzowaną fakturę i określone elementy tej faktury*”, które będą wymagane do uzyskania dostępu do faktury ustrukturyzowanej. Zgodnie z uzasadnieniem do Projektu ustawy, elementem który umożliwił dostęp do e-faktury (np. dla klientów) powinien być numer przydzielony przez KSeF identyfikujący konkretną e-fakturę wystawioną w systemie. Należy jednak podkreślić, że powyższe nie wynika bezpośrednio z Projektu ustawy.

Projekt ustawy nie wyjaśnia również, czy dane identyfikujące fakturę ustrukturyzowaną będą przekazywane poprzez powiadomienie przesłane nabywcy za pośrednictwem KSeF przez stronę publiczną, czy też obowiązek powiadomienia poza KSeF nabywcy o wystawieniu faktury i przesłaniu danych umożliwiających dostęp do faktury będzie ciążył bezpośrednio na sprzedawcy.

Naszym zdaniem kwestie te powinny zostać odzwierciedlone w Projekcie ustawy, a w konsekwencji planowane regulacje powinny zostać rozszerzone – w szczególności w odniesieniu do informacji identyfikujących e-faktury oraz elementów tej faktury wymaganych w celu

⁶ Art. 106nb pkt 4, który ma zostać dodany do ustawy o VAT „*Dostęp do faktury ustrukturyzowanej jest możliwy również poprzez podanie określonych danych identyfikujących tę fakturę i określonych elementów tej faktury*”;

uzyskania dostępu do niej (niezależnie od tego, czy będzie to numer faktury, kwota faktury, numer zamówienia lub inne dodatkowe dane).

Warto zaznaczyć, że zalecamy uniknięcie rozwiązania, w którym w celu uzyskania dostępu do faktur będzie konieczne podanie innych danych aniżeli dane samej faktury / dane zamówienia, w szczególności jakichkolwiek danych osobowych kupujących, zwłaszcza w przypadku dostaw realizowanych dla osób fizycznych, np. numeru PESEL, który jest stosowany dla celów podatku dochodowego od osób fizycznych. Trzeba zaznaczyć, że pozyskanie tego typu danych w specyficznych rodzajach działalności może być niewykonalne, a u innych podatników mogą istnieć pewne przeszkody natury prawnej w przetwarzaniu przez podatnika i jego zespół księgowy/finansowy tak wrażliwych danych.

Ponadto należy doprecyzować, czy omówiony alternatywny proces dostępu do e-faktur poprzez wprowadzenie konkretnych informacji identyfikujących daną fakturę i jej konkretne elementy, byłby dostępny zarówno dla transakcji (kontrahentów) biznesowych, jak i konsumentów.

VI. Brak przepisów dotyczących możliwości pobierania faktur ustrukturyzowanych

Projekt ustawy przewiduje, że KSeF będzie systemem elektronicznym używanym do otrzymywania i przechowywania e-faktur⁷. W obecnym Projekcie ustawy nie ma zapisu, że faktura ustrukturyzowana może być pobrana z KSeF (np. bezpośrednio do systemu księgowego). Proponujemy dodanie odpowiedniego przepisu w tym zakresie. W naszej ocenie takie doprecyzowanie ma kluczowe znaczenie, gdyż możliwość pobierania e-faktur (zarówno faktur zakupowych, jaki i sprzedażowych) z KSeF znacznie uprościłaby procesy księgowe podatników. W tym kontekście istotne jest również ustalenie (i uwzględnienie w Projekcie ustawy), czy faktury jako takie (a nie tylko ich numery identyfikacyjne nadane przez KSeF i znaczniki czasowe) mogą być udostępniane podatnikowi (i odbiorcy) przez API, czy też mogą być dostępne wyłącznie przez portal internetowy. Brakuje również informacji w jaki sposób odbiorca będzie informowany o wystawieniu w systemie faktury przez dostawcę. Ministerstwo Finansów powinno jak najszybciej opublikować (jak wskazano w punkcie I powyżej) dokumentację specyfikacji bramki testowej oraz wejścia/wyjścia API dla e-faktur.

Dodatkowo, z praktycznego punktu widzenia należy doprecyzować, że w przypadku, gdy nabywca pobierałby e-faktury z KSeF, Platforma będzie posiadała funkcjonalność pozwalającą na potwierdzenie, który dokument został już pobrany, w celu uniknięcia możliwości powielania odzyskania VAT z faktur zakupowych, które zostaną ponownie ściągnięte.

VII. Przechowywanie faktur strukturalnych

Sugerujemy wskazanie, że faktury ustrukturyzowane mogą być przechowywane zarówno na serwerach znajdujących się na terytorium Polski, jak i poza nią, co wydaje się być racjonalnym podejściem biorąc pod uwagę postępującą modernizację systemów podatkowych i księgowych oraz rozwiązania techniczne pozwalające na zapewnienie organom podatkowym zdalnego dostępu do niezbędnych danych podatkowych.

⁷ Art. 106nc, który ma zostać dodany do ustawy o VAT;

VIII. Określenie formy akceptacji e-faktury

Zgodnie z Projektem ustawy, stosowanie systemu e-fakturowania w okresie przejściowym wymaga uzyskania uprzedniej zgody odbiorcy faktury⁸. Regulacja nie wskazuje jednak formy tej akceptacji (tj. czy ma to być forma pisemna, elektroniczna, ustna, czy też dorozumiana). Ponadto nie jest jasne, czy akceptacja ta powinna być udzielana dostawcy przez nabywcę tylko raz w odniesieniu do wszystkich dostaw, czy też intencją ustawodawcy było, aby e-faktury były akceptowane indywidualnie (co powodowałoby znaczne obciążenie procesowe i byłoby sprzeczne z całą koncepcją ustrukturyzowanych faktur, zgodnie z którą rozwiązanie to ma umożliwiać sprawne i płynne przetwarzanie danych).

Ponadto, Projekt ustawy nie przewiduje żadnego reżimu w zakresie cofnięcia zgody na stosowanie faktur strukturyzowanych przez nabywcę, co również należy mieć na uwadze.

Biorąc powyższe pod uwagę, w naszej opinii, Ministerstwo Finansów powinno określić formę akceptacji dla otrzymywania e-faktur ustrukturyzowanych. Należy również wyjaśnić, czy jest ona wymagana tylko raz na początku rozliczeń i stosowania e-fakturowania, czy też dla każdej faktury ustrukturyzowanej oraz czy i w jaki sposób zgoda ta będzie mogła być wycofana.

Ministerstwo Finansów może również rozważyć zniesienie wymogu stosowania e-faktur w niektórych przypadkach, ponieważ w wielu okolicznościach stosowanie takiej metody fakturowania może być bardzo problematyczne i wymagające pod względem technicznym (np. w przypadku dostaw transgranicznych).

Ponadto, jak rozumiemy, system akceptacji stosowania e-faktur będzie obowiązywał tylko w okresie fakultatywnym (tj. do początku 2023 r.). Jako, że system e-faktur ustrukturyzowanych ma stać się docelowo systemem obligatoryjnym, obowiązek akceptacji ww. sposobu wystawiania faktur przez kupującego, po okresie przejściowym zostanie zlikwidowany (kwestia ta również wymaga doprecyzowania).

IX. Numer identyfikujący fakturę ustrukturyzowaną przypisany przez KSeF

Projektowane przepisy przewidują, że KSeF będzie przydzielał fakturze ustrukturyzowanej numer identyfikujący. Naszym zdaniem należy doprecyzować, że przydzielony przez KSeF numer identyfikujący (potwierdzający poprawność faktury i jej wprowadzenie do obiegu) będzie służył jedynie jako numer kontrolny i nie będzie wymagał raportowania w plikach JPK_V7. Widzimy również potrzebę doprecyzowania, że numer faktury nadany przez sprzedawcę w systemach finansowo-księgowych (czyli standardowy numer faktury⁹) będzie nadal traktowany jako numer faktury, np. w rozumieniu raportowania JPK_V7.

X. Specyfikacje wejścia / wyjścia dla API i reguły walidacji

Korzystanie z faktur ustrukturyzowanych będzie dość wymagające z technicznego punktu widzenia i będzie wymagać złożonych procesów wdrożeniowych po stronie IT. W konsekwencji sugerujemy, aby specyfikacje wejścia / wyjścia API (określające, jakie informacje trafiają do serwera KSeF i jakie informacje będą zwracane) zostały przedstawione z dużym wyprzedzeniem. Zakładając, że przepisy wejdą w życie od października 2021 r., publikacja specyfikacji

⁸ Art. 106na pkt 1, który ma zostać dodany do ustawy o VAT „Stosowanie faktur ustrukturyzowanych wymaga akceptacji odbiorcy faktury”;

⁹ „Data dowodu sprzedaży” w rozumieniu raportowania JPK_V7M;

wejścia / wyjścia dla API powinna nastąpić z co najmniej 6-miesięcznym wyprzedzeniem, tj. około marca/kwietnia 2021 r.

Obecny Projekt ustawy nie wyjaśnia, jakie są zasady walidacji przesłanych e-faktur, ani czy sposób weryfikacji przesłanych plików będzie podobny do sposobu, w jaki bramka Ministerstwa Finansów przetwarza bieżące pliki JPK. Ministerstwo Finansów powinno udostępnić podatnikom wszystkie zasady walidacji z dużym wyprzedzeniem, tak aby podatnicy mogli je sprawdzić w trakcie (lub najlepiej przed) okresem testowym. Dodatkowo, należy uruchomić środowisko testowe, które pozwoliłoby podatnikom przygotować się do nowych obowiązków od strony technicznej.

XI. Nadmierne wymogi dotyczące danych w schemie XSD e-faktury w porównaniu z wymogami prawnymi obowiązującymi w Polsce i innych krajach UE

Wraz z Projektem ustawy Ministerstwo Finansów przekazało do konsultacji pierwszy projekt schemy XSD e-faktur. Przedstawiona schema e-faktury przewiduje dodatkowe elementy, które mają być wskazywane na fakturach ustrukturyzowanych, które nie wynikają ani z przepisów ustawy o VAT, określających elementy obowiązkowe faktur (tj. art. 106e ustawy o VAT), jak również z przepisów Dyrektywy UE¹⁰, które określają elementy, jakie powinny być wskazane na fakturach. Opublikowana schema e-faktury ustrukturyzowanej, przy założeniu, że określone pola będą traktowane jako obowiązkowe, byłaby niezgodna z ustawą o VAT, a także z Dyrektywą UE. Dotyczy to m.in. typów grup towarów i usług (kody GTU), które obecnie pojawiają się tylko w raportowaniu V7M, lecz nie muszą być obligatoryjnie wskazywane na fakturach.

W związku z tym, Ministerstwo Finansów powinno wyjaśnić kwestie elementów faktury ustrukturyzowanej przedstawionych w proponowanej strukturze logicznej. Część pól w schemie odnosi się do informacji, które nie zostały określone w art. 106e ustawy o VAT i Dyrektywie UE (np. kody GTU, procedury podatkowe, inne oznaczenia wywodzące się ze specyfikacji technicznych plików JPK_FA i JPK_V7). Chcielibyśmy potwierdzić, że część pól w schemie jest **bezwzględnie** opcjonalna (tj. nie jest wymagana, niezależnie od konkretnej transakcji i okoliczności) oraz że podatnicy nie będą zobowiązani do podawania tych danych na wystawianych przez siebie e-fakturach (nawet w przypadku zrealizowania dostaw, które należy oznaczyć kodem GTU w pliku JPK_V7).

Naszym zdaniem schema e-faktur powinna być jak najbardziej jednolita na poziomie krajów UE i powinna być zgodna z obecnym podejściem innych krajów UE (w celu zapewnienia spójności przepisów i podejścia w całej UE, o czym mowa w części ogólnej powyżej). Dostosowanie schemy do wymagań stosowanych w innych krajach UE mogłoby potencjalnie uprościć i zautomatyzować techniczną część procesu księgowego podatników, zwłaszcza tych będących międzynarodowymi grupami działającymi na różnych rynkach UE.

Dodatkowo sugerujemy określenie, czy w schemacie XML przewidziane będzie także dodatkowe, opcjonalne pole tekstowe (lub pola tekstowe), w którym/których można by zawrzeć wszelkie istotne dla stron informacje biznesowe (które mogą nie być kluczowe z perspektywy podatkowej). Przegląd obecnych pól schemy nie wskazuje, aby taka możliwość była na tym etapie brana pod uwagę.

¹⁰ Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (dalej: „Dyrektywa UE”);

XII. Język i waluta faktury ustrukturyzowanej

Projekt ustawy nie zawiera szczegółowych regulacji dotyczących języka w jakim należy wystawiać faktury ustrukturyzowane, ani waluty w jakiej należy wyrażać kwoty na e-fakturze. W konsekwencji, jak rozumiemy, w tym zakresie obowiązują ogólne zasady.

Ponieważ powyższy obszar nie został wyjaśniony w Projekcie ustawy, Ministerstwo Finansów powinno przedstawić wytyczne dotyczące języka, w jakim należy wystawiać faktury ustrukturyzowane - w szczególności, czy e-faktury (zarówno wystawiane na rzecz podatników, jak i konsumentów niebędących podatnikami) mogą być wystawiane w innych językach niż język polski. Możliwość wystawiania e-faktur w innym języku niż polski mogłaby znacznie uprościć procesy techniczne i doprowadzić do ujednoczenia zasad / wymagań wystawiania e-faktur w różnych krajach, co miałyby kluczowe znaczenie dla międzynarodowych firm działających w wielu lokalizacjach, jak również dla polskich przedsiębiorców realizujących dostawy do podmiotów niemających siedziby w Polsce. W przeciwnym razie, w przypadku niemożności wystawiania faktur w języku innym niż polskim, wystawianie faktur byłoby skomplikowane i uciążliwe dla wielu podatników działających w Polsce. Dodatkowo, gdyby struktura logiczna e-faktur została opublikowana również w języku angielskim, przyczyniłoby się to do usprawnienia prac wdrożeniowych dla międzynarodowych firm, czy podmiotów krajowych, które są informatycznie wspierane przez zagraniczne służby IT.

Odnosząc się do waluty faktury, zgodnie z ogólnymi zasadami rozumiemy, że kwoty na e-fakturze mogą być podane w walucie obcej (np. w EUR lub USD). Przy czym, w takiej sytuacji kwota VAT na fakturze powinna być przeliczona na PLN. Również w tej kwestii istotne będzie udostępnienie szczegółowych wyjaśnień przez Ministerstwo Finansów, w tym wytycznych w zakresie ustalania kursu waluty przy wystawianiu e-faktur (np. aby zasady dotyczące kursów walut były zgodne z ogólnymi regulacjami wskazanymi w ustawie o VAT).

XIII. Weryfikacja względem Białej Listy podatników

Sugerujemy, aby portal KSeF był w pełni zintegrowany z wykazem podatników VAT (Białą Listą podatników) oraz systemem VIES, aby w czasie rzeczywistym możliwe było sprawdzenie numeru NIP strony transakcji w celu ustalenia, czy sprzedający/kontrahent jest czynnym podatnikiem VAT/VAT-UE i w drugiej kolejności czy spełnia on kryteria do stosowania e-fakturowania. Mając na uwadze złożoność danych zawartych w e-fakturach, KSeF powinien mieć możliwość określić rodzaj sprzedaży (krajowa vs. WDT), a przez to która baza danych będzie właściwa dla konkretnej transakcji.

XIV. Fakturowanie przez stronę trzecią, możliwość upoważnienia strony trzeciej do wystawiania faktur w imieniu sprzedawcy

Projekt ustawy przewiduje, że faktury ustrukturyzowane mogą być wystawiane przez upoważnioną osobę trzecią (w imieniu i na rzecz podatnika)¹¹. W związku z tym należy wyjaśnić, w jaki sposób w takim przypadku zostanie przyznany stronie trzeciej dostęp do KSeF. Jak rozumiemy, obecne brzmienie Projektu ustawy przewiduje, że każdorazowo podmiot trzeci będzie

¹¹ Art. 106na ust. 6, który ma zostać dodany do ustawy o VAT;

logował się na Platformę, korzystając z udostępnionych metod (jak rozumiemy logowanie na koncie sprzedawcy w KSeF).

Powyższe może być uciążliwe administracyjnie dla biur rachunkowych lub centrów usług wspólnych (SSC), które mogą wystawiać faktury (działając jako upoważniona osoba trzecia obsługująca rozliczenia) w imieniu i na rzecz wielu podatników. W związku z tym, Ministerstwo Finansów powinno udzielić jasnych wskazówek dotyczących fakturowania przez osoby trzecie (np. w zakresie dostępu do KSeF lub prawidłowego przyporządkowania e-faktur wystawionych za pośrednictwem KSeF do odpowiednich NIP sprzedających towarów).

Dodatkowo zaleca się doprecyzowanie, czy możliwe będzie zbiorcze wystawianie (przygotowywanie i przesyłanie do Portalu) faktur, w szczególności w imieniu i na rzecz kilku różnych podatników, w oparciu o dane dostępowe podmiotu trzeciego wystawiającego fakturę. W szczególności, dla wielu podmiotów istotne może być, czy Platforma, na podstawie jakichkolwiek danych zawartych w e-fakturach, będzie w stanie rozdzielić dokumenty na konta w KSeF różnych podatników.

XV. Wyłączenie obowiązku rejestrowania sprzedaży na kasie rejestrującej w przypadku korzystania z e-faktur

Obecnie obowiązujące przepisy w zakresie podatku VAT przewidują, że sprzedaż niektórych kategorii towarów lub usług na rzecz podmiotów niebędących podatnikami powinna za rejestrowana w kasie fiskalnej (mimo że dana sprzedaż została udokumentowana fakturą). Naszym zdaniem, w przypadku faktur ustrukturyzowanych wystawianych za pośrednictwem KSeF, Ministerstwo Finansów będzie dysponowało wszystkimi danymi dotyczącymi faktur i poszczególnych dostaw. W takim przypadku obowiązek rejestrowania sprzedaży na kasie fiskalnej stanowiłby dodatkowe obciążenie, nie wnosząc żadnych nowych danych o transakcji.

W związku z tym, sugerujemy, aby dodatkowo uregulować, że sprzedaż udokumentowana e-fakturami jest zwolniona z obowiązku rejestrowania na kasach fiskalnych (szczególnie w przypadku płatności przelewem lub innymi zdalnymi metodami płatności).

XVI. Zbiorcze faktury korygujące

Obecnie obowiązujące przepisy o VAT przewidują możliwość wystawiania przez podatnika w określonych przypadkach zbiorczych faktur korygujących, które mogą nie zawierać niektórych danych wymaganych dla standardowych faktur korygujących¹².

Projekt ustawy nie reguluje kwestii wystawiania za pośrednictwem KSeF faktur korygujących. Zatem, jak rozumiemy, w przypadku e-faktur mają zastosowanie ogólne zasady dotyczące faktur korygujących zawarte w ustawie o VAT. Sugerujemy dostosowanie planowanych przepisów i wskazanie, że zasady dotyczące faktur korygujących, również w przypadku zbiorczych faktur korygujących, będą miały zastosowanie do faktur ustrukturyzowanych wystawianych przez KSeF.

¹² Art. 106j ust. 3 ustawy o VAT;

XVII. Warunek skróconego terminu zwrotu podatku VAT może być niemożliwy do spełnienia dla wielu podatników

Projekt ustawy przewiduje, że podatnik, który zdecyduje się wystawiać tylko faktury ustrukturyzowane, będzie mógł skorzystać ze skróconego (do 40 dni) terminu na zwrot podatku VAT. Projekt ustawy wprowadza kilka warunków uprawniających do skorzystania ze skróconego terminu na zwrot VAT. Jednym z warunków jest to, że podatnik w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy zwrot, musi wystawiać wyłącznie e-faktury.

W praktyce, skrócony termin na zwrot VAT (do 40 dni) może wykluczyć: podmioty wystawiające faktury na rzecz kontrahentów zagranicznych, podatników, którzy nie uzyskają niezbędnych zgód na wystawianie faktur ustrukturyzowanych od nabywców, podmioty wystawiające faktury na rzecz konsumentów. W przypadku ww. podmiotów może być utrudnione uzyskanie stosownych zgód lub zapewnienie klientom dostępu do KSeF. W konsekwencji warunek zwrotu VAT w ciągu 40 dni może być niemożliwy do spełnienia dla wielu podatników.

Proponujemy, aby Ministerstwo Finansów rozważyło powyższe okoliczności i przerehabilitowało brzmienie przepisu w celu skrócenia terminu zwrotu VAT, biorąc pod uwagę, że dla wielu podatników pełne przejście na faktury strukturyzowane może być utrudnione ze względów formalnych.

XVIII. Zobowiązanie organów podatkowych do niezależnej weryfikacji faktur ustrukturyzowanych w trakcie kontroli podatkowej (zwolnienie podatników z konieczności składania faktur ustrukturyzowanych podczas kontroli podatkowych)

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami, podatnicy powinni zapewnić organom podatkowym na ich żądanie bezzwłoczny dostęp do faktur, a w przypadku faktur przechowywanych w formie elektronicznej - również bezzwłoczny ich pobór i przetwarzanie danych w nich zawartych¹³.

Naszym zdaniem, skoro w przypadku faktur ustrukturyzowanych wystawianych za pośrednictwem KSeF, Ministerstwo Finansów będzie w posiadaniu wszystkich e-faktur, przepisy powinny zostać dostosowane tak, aby zwolnić podatników z obowiązku przedkładania na żądanie organów e-faktur ustrukturyzowanych w trakcie kontroli podatkowej.

XIX. Rozwiązanie e-fakturowania dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)

Mając na uwadze, że dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przepisy dotyczące faktur ustrukturyzowanych, mogą stanowić potencjalne znaczące obciążenie, MF powinno określić, czy planowane są jakiegokolwiek uproszczenia dla tych podmiotów oraz czy pojawiają się konkretne rozwiązania odpowiadające na ich szczególne potrzeby i ograniczenia zaoferowane przez stronę publiczną (np. bezpłatne oficjalne narzędzie wspierające ustrukturyzowane e-

¹³ Art. 112a ust. 4 ustawy o VAT.

fakturowanie, zarówno w trakcie fazy dobrowolnej, jak i po tym jak ww. rozwiązanie stanie się obowiązkowe).

XX. Koszty

W uzasadnieniu do ustawy możemy przeczytać, że „przewiduje się że w roku 2021, 10% podatników VAT zdecyduje się na korzystanie z systemu”. Tymczasem, setki podmiotów działających w branży IT nadal wymaga wystawiania i przesyłania papierowych faktur. Koszty wdrożenia nowego systemu mogą być dużym obciążeniem, zwłaszcza dla małych i średnich przedsiębiorców.

Rozumiemy, że dalsze szczegóły (w tym specyfikacje techniczne) systemu e-fakturowania zostaną udostępnione po uchwaleniu przepisów dotyczących tego systemu. Bardzo chętnie zaangażujemy się w dalsze prace Ministerstwa Finansów nad systemem e-faktur ustrukturyzowanych oraz weźmiemy udział w kolejnej rundzie konsultacji po zebraniu przez Ministerstwo Finansów uwag od innych podmiotów i instytucji.

Z wyrazami szacunku,

Michał Kanownik

Prezes Zarządu

Związek Cyfrowa Polska